

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/νση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Ι. Μαθιουδάκη
Τηλέφωνο: 2131516733
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 211

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Πολιτική Γραμματεία Υφυπουργού
Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης
της Φτώχειας

ΘΕΜΑ: Πλημμελής μεταφορά στην εσωτερική έννομη τάξη Ευρωπαϊκών Οδηγιών σχετικά με την ίση μεταχείριση δικαιούχων διεθνούς προστασίας και την κράτηση των αιτούντων άσυλο.

ΣΧΕΤ.: Η με αρ. πρωτ. **2202/ 13-2-2023 Ερώτηση.**

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ.κ. Γιώργο Καμίνη και Γιώργο Μουλκιώτη αναφορικά με το παραπάνω θέμα και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας όσον αφορά ειδικότερα την εφαρμογή υπέρ των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα της ίδιας κοινωνικής πολιτικής που προβλέπεται για τους Έλληνες πολίτες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

A. Επίδομα Στέγασης

Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο του προγράμματος «*Επίδομα Στέγασης*» (παρ. 6 άρθρου 3 του νόμου 4472/2017 - Α' 74 - όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 17 του νόμου 4659/2020 - 21 Α'), κριτήριο για την χορήγηση του επιδόματος είναι και η νόμιμη και μόνιμη πενταετής παραμονή στη χώρα πριν την υποβολή της αίτησης.

Το συγκεκριμένο κριτήριο αφορά Έλληνες υπηκόους καθώς και πολίτες τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν την ιδιότητα: i) ομογενούς αλλοδαπού που διαθέτει Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς, ii) πολίτη κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, iii) πολίτη κράτους που ανήκει στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ή πολίτη της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, iv) υπηκόου τρίτης χώρας ή απάτριδος, στον οποίο έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά την έννοια των περιπτώσεων στ' και η' του άρθρου 2 του ν. 4636/2019 (Α' 169), v) ανιθαγενούς, του οποίου το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις του ν. 139/1975 (Α' 176), vi) πολίτη τρίτης χώρας, στον οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του π.δ. 114/2010 (Α' 195) σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 19Α του ν. 4251/2014 (Α' 80), όπως ισχύουν.

Σύμφωνα και με την αιτιολογική έκθεση της προαναφερόμενης διάταξης, εξασφαλίζεται η ίση μεταχείριση με τους Έλληνες πολίτες των ανωτέρω κατηγοριών δικαιούχων, οι οποίοι αναγνωρίζονται ως ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες για τις οποίες «*η πρόβλεψη περί μη διάκρισης λόγω εθνικότητας ως προς το επίπεδο κοινωνικών παροχών και τους όρους χορήγησής τους προκύπτει από διεθνείς κανόνες δικαίου αυξημένης τυπικής ισχύος, καθώς και από πρωτογενείς και*

παράγωγους κανόνες δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτοί οι κανόνες έχουν ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο».

Β. Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφαλιστων Υπερηλικων και Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής Ανασφαλιστων Υπερηλικων.

Στον πρώην Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ), σε εφαρμογή των διατάξεων του ν. 1296/1982 (Α' 128), δημιουργήθηκε ειδικός λογαριασμός με σκοπό να χορηγεί σύνταξη και να παρέχει υγειονομική περίθαλψη σε ανασφάλιστους υπερήλικες. Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 του ως άνω νόμου, δικαιούχοι της σύνταξης ήταν οι Έλληνες υπήκοοι και οι ομογενείς που διέμεναν μόνιμα στην Ελλάδα και είχαν συμπληρώσει το 70^ο έτος της ηλικίας, εφόσον δεν ελάμβαναν αυτοί και οι σύζυγοί τους, στις περιπτώσεις ανδρόγυνων, σύνταξη ή άλλο περιοδικό βοήθημα από οποιαδήποτε πηγή. Το όριο ηλικίας του 70^{ου} έτους για τη συνταξιοδότηση των ανασφαλιστων υπερηλικων από τον Ο.Γ.Α. μειώθηκε στα 68 έτη με το άρθρο 17 παρ.1 του ν. 1422/1984 (Α' 27) και στη συνέχεια στα 65 έτη από 1/1/1993 με το άρθρο 48 παρ. 8 του ν. 2084/1992 (Α' 165).

Με τις διατάξεις της περ. 5 της Υποπ. 6 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) καθορίστηκε ότι από 1/1/2013 η μηνιαία σύνταξη ανασφαλιστων υπερηλικων του ν. 1296/1982, όπως ισχύει, καταβάλλεται εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι εξής προϋποθέσεις:

- α. Έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας τους.
- β. Δεν λαμβάνουν ή δεν δικαιούνται οι ίδιοι σύνταξη από οποιονδήποτε Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης ή το Δημόσιο στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, ανεξαρτήτως ποσού, και επίσης, σε περίπτωση εγγάμων, δεν λαμβάνει ο/η σύζυγός τους σύνταξη μεγαλύτερη από το πλήρες ποσό της συνταξιοδοτικής παροχής, λόγω γήρατος, του άρθρου 4 του ν. 4169/1961.
- γ. Διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα τα τελευταία είκοσι (20) έτη πριν την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση και εξακολουθούν να διαμένουν κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησής τους.
- δ. Το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημά τους, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των τεσσάρων χιλιάδων τριακοσίων είκοσι (4.320) ευρώ ή, στην περίπτωση εγγάμων, το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των οκτώ χιλιάδων εξακοσίων σαράντα (8.640) ευρώ.

Η αιτιολογική έκθεση του ν. 4093/2012 αναφέρεται σε ανασχεδιασμό της συνταξιοδότησης ανασφαλιστων υπερηλικων, με την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων, με σκοπό «*να λαμβάνουν την παροχή οι πραγματικά ανασφάλιστοι που δεν λαμβάνουν σύνταξη από οποιοδήποτε φορέα κοινωνικής ασφάλισης και κατά συνέπεια δεν δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη και έχουν πολύ μικρά εισοδήματα*».

Εκτός της αύξησης του ορίου ηλικίας, οι τροποποιήσεις που επέφερε στο νομικό καθεστώς των συντάξεων των ανασφαλιστων υπερηλικων ο ν. 4093/2012 αφορούν:

- α) την εισαγωγή αντισωρευτικής διάταξης, προκειμένου να αποκλεισθεί η καταβολή της σύνταξης ανασφαλιστου υπερήλικα σε πρόσωπα που λαμβάνουν άλλες κοινωνικές παροχές από οποιαδήποτε πηγή,
- β) την επιμήκυνση της διάρκειας της προηγούμενης διαμονής στην Ελλάδα με την προσθήκη πέντε (5) επιπλέον ετών στο κριτήριο της δεκαπενταετούς παραμονής, η οποία είχε ορισθεί με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3863/2010.

Τέλος, βάσει των διατάξεων του άρθρου 93 του ν. 4387/2016 (Α' 85), χορηγείται από τον ΟΓΑ (νυν ΟΠΕΚΑ), από 12/5/2016 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου) στους ανασφάλιστους υπερήλικες και σε αυτούς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφαλιστων Υπερηλικων, εφόσον:

- α. Έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας τους.

β. Δεν λαμβάνουν ή δεν δικαιούνται να λάβουν σύνταξη από το εξωτερικό ή οποιαδήποτε ασφαλιστική ή προνοιακή παροχή από την Ελλάδα, μεγαλύτερη από το πλήρες ποσό του επιδόματος.

Σε περίπτωση που η κατά τα ανωτέρω σύνταξη ή παροχή από δημόσιο φορέα που λαμβάνουν είναι μικρότερη από το επίδομα, δικαιούνται το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσού της σύνταξης ή παροχής που λαμβάνουν από το επίδομα.

Αν το ποσό που προκύπτει είναι μικρότερο από είκοσι (20) ευρώ δεν καταβάλλεται το επίδομα.

γ. Διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα δεκαπέντε (15) συνεχόμενα έτη πριν από την υποβολή της αίτησης για τη λήψη του επιδόματος ή δεκαπέντε (15) έτη μεταξύ του 17ου και του 67ου έτους της ηλικίας τους, εκ των οποίων τα δέκα (10) συνεχόμενα πριν από την υποβολή της αίτησης και εξακολουθούν να διαμένουν στην Ελλάδα και μετά τη λήψη της παροχής.

δ. Το ποσό του επιδόματος καταβάλλεται πλήρες ή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην περίπτωση β' της παρ. 1 για όσους πληρούν αθροιστικά τα ανωτέρω κριτήρια και έχουν συμπληρώσει στη χώρα τουλάχιστον τριάντα πέντε (35) πλήρη έτη διαμονής και μειώνεται κατά 1/35 για κάθε ένα (1) έτος που υπολείπεται των τριάντα πέντε (35) ετών διαμονής στη χώρα.

Στην αιτιολογική έκθεση του ως άνω νόμου αναφέρεται ότι «*Με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 93 του ν. 4387/2016 επέρχεται εξορθολογισμός των διατάξεων της υποπαρ. 1Α6 της παρ. 5 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με τις οποίες έγιναν αυστηρότερες οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση σύνταξης στους ανασφάλιστους υπερηλίκες από τον ΟΓΑ, νυν ΟΠΕΚΑ. Με την παρούσα ρύθμιση προτείνεται η χορήγηση πλέον από τον ΟΓΑ ενός επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων στους ανασφάλιστους υπερηλίκες, ακόμα και σε όσους δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, με κριτήρια που έχουν γνώμονα την κοινωνική δικαιοσύνη και τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος*».

Η θέσπιση του κριτηρίου των ετών διαμονής στη χώρα για την απόληψη της σύνταξης Ανασφαλιστών Υπερηλίκων (ν. 1296/1982, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του ν. 4093/2012) και του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφαλιστών Υπερηλίκων, όπως περιγράφηκε ανωτέρω, αποτελεί αντικειμενικώς αιτιολογημένη ρύθμιση, η οποία αποσκοπεί στην εξασφάλιση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας, υπηρετώντας επιτακτικό δημόσιο συμφέρον. Η θέσπιση του ορίου της δεκαπενταετούς παραμονής στη χώρα ως ελάχιστη προϋπόθεση για τη θεμελίωση δικαιώματος απόληψης του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφαλιστών Υπερηλίκων και της τριακονταπενταετούς παραμονής για την απόληψη του πλήρους ποσού είναι απόλυτα εναρμονισμένες με τις βασικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, που απαιτούνται από το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας.

Ως προς την καταβολή του επιδόματος στεγαστικής συνδρομής ανασφαλιστών υπερηλίκων, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις των άρθρων 24-30 του ν. 4756/2020 (Α' 235) και της αριθ. 30105/17-5-2021 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 2156). Ειδικότερα, με το άρθρο 2 της ως άνω κυα καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά για τη χορήγηση του σχετικού επιδόματος. Μεταξύ των προϋποθέσεων που τίθενται, είναι και αυτές της περ. β' της παρ. 1 αυτού, με την οποία προβλέπεται ότι: «*το ανασφάλιστο μοναχικό άτομο ή τουλάχιστον ένας εκ του ζεύγους των ανασφαλιστών, ο οποίος πρέπει να πληροί το ηλικιακό όριο της περ. α', έχει την ιδιότητα: αα) Έλληνα πολίτη, ββ) πολίτη κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γγ) πολίτη κράτους που ανήκει στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Ε.Ο.Χ.) ή πολίτη της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, δδ) πολίτη τρίτης χώρας ή απάτριδος, στον οποίο έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά την έννοια των περ. στ' και η' του άρθρου 2 του ν. 4636/2019 (Α' 169)*» καθώς και της περ. ιγ' της ίδιας παραγράφου, με την οποία ορίζεται ότι «*το ανασφάλιστο μοναχικό άτομο ή τουλάχιστον ένας εκ του ζεύγους των ανασφαλιστών, ο οποίος πρέπει να πληροί το ηλικιακό όριο της περ. α', διαμένει νόμιμα και μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια κατά τα τελευταία δώδεκα (12) έτη πριν από την υποβολή της αίτησης, όπως τούτο αποδεικνύεται από την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος για τα έτη αυτά ή από κάθε άλλο πρόσφορο δικαιολογητικό*».

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι έχει προβλεφθεί από το εθνικό δίκαιο η αναγκαιότητα παροχής κοινωνικής αρωγής σε ανασφάλιστους υπερηλίκες, πολίτες τρίτων χωρών κ.λπ., ωστόσο τίθεται το

Διανομή μέσω 'ΤΡΙΔΑ' με UID: 6407093a0d794546da91a2a7 στις 14/03/23 14:28

Σελίδα 3 από 6

κριτήριο της δωδεκαετούς νόμιμης και μόνιμης παραμονής στη χώρα πριν την υποβολή της αίτησης. Ο καθορισμός του κριτηρίου αυτού ορίζεται αναλογικά με το αντίστοιχο κριτήριο του Επιδόματος Στέγασης του άρθρου 3 του ν. 4472/2017, καθώς σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4756/2020, «η φύση και ο σκοπός του εν λόγω επιδόματος ταυτίζονται με τη φύση και το σκοπό του Επιδόματος Στέγασης, το οποίο επίσης αποδίδει ο ΟΠΕΚΑ».

Τέλος, αναφορικά με τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, σημειώνεται ότι αυτοί καθίστανται δικαιούχοι των προνοιακών επιδομάτων ΑμεΑ αμέσως με την έκδοση της απόφασης αναγνώρισης του καθεστώτος τους. Οι προϋποθέσεις ένταξης στα προνοιακά επιδόματα ΑμεΑ είναι οι ίδιες με αυτές που ισχύουν για Έλληνες πολίτες και πολίτες της ΕΕ. Οι προϋποθέσεις αυτές αφορούν το ασφαλιστικό καθεστώς, την πιστοποίηση και το ποσοστό αναπηρίας και δεν περιλαμβάνουν απαιτήσεις συγκεκριμένου διαστήματος μόνιμης και νόμιμης διαμονής στη χώρα.

Γ. Επίδομα Γέννησης

Σύμφωνα με τα οριζόμενα με το άρθρο 7 του ν. 4659/2020 (Α' 21) :

«1. Το επίδομα γέννησης χορηγείται για παιδιά που γεννιούνται στην Ελλάδα, εφόσον η μητέρα τους ή, εφόσον συντρέχει η περίπτωση του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1, ο πατέρας τους ή το έτερο πρόσωπο, που ασκεί την επιμέλειά τους, διαμένει νόμιμα και μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια και έχει την ιδιότητα:

α) Έλληνα πολίτη, β) ομογενούς αλλοδαπού που διαθέτει Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς, γ) πολίτη κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δ) πολίτη κράτους που ανήκει στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, ή πολίτη της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, ε) πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα τα τελευταία δώδεκα (12) έτη πριν από το έτος γέννησης του παιδιού. Κατ' εξαίρεση, για παιδιά που γεννιούνται στην Ελλάδα κατά τα έτη 2020, 2021, 2022 και 2023 το επίδομα χορηγείται εφόσον η μητέρα τους, ως πολίτης τρίτης χώρας της παρούσας περίπτωσης, διαμένει μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια από το έτος 2012 και εντεύθεν.

2. Το επί δωδεκαετία μόνιμο της διαμονής στη χώρα των πολιτών τρίτων χωρών της περίπτωσης ε' της προηγούμενης παραγράφου αποδεικνύεται από την υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος των δικαιούχων ή των συζύγων τους καθ' έκαστο φορολογικό έτος ή, εφόσον οι ίδιοι δεν ήταν υπόχρεοι φορολογικής δήλωσης, από τη φορολογική δήλωση, στην οποία εμφανίζονται ως εξαρτώμενα μέλη. Ως υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νοείται αυτή που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια του έτους, εντός του οποίου τασσόταν η προθεσμία για την υποβολή της και όχι η τυχόν, μετά τη λήξη του έτους, εντός του οποίου έχει ταχθεί η ανωτέρω προθεσμία, υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος παρελθόντος φορολογικού έτους».

Το θεσπισθέν επίδομα γέννησης συνιστά μέτρο ενίσχυσης της σύγχρονης δημογραφικής πολιτικής της χώρας, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 1 και 5 του άρθρου 21 του Συντάγματος, όπου ορίζεται, αντίστοιχα, ότι «Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους» και ότι «Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή δημογραφικής πολιτικής, καθώς και η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων αποτελεί υποχρέωση του Κράτους».

Δικαιολογητικός λόγος θέσπισης του ως άνω επιδόματος είναι η από δεκαετίες διαπιστωθείσα υπογεννητικότητα, η οποία εντάθηκε ακόμα περισσότερο την τελευταία δεκαετία, λόγω της σοβούσας οικονομικής κρίσης, υποσκελίζοντας σημαντικά την προοπτική υγιούς δημογραφικής εξέλιξης και καθιστώντας τις σχετικές προβλέψεις εξόχως δυσοίωνες. Συνακόλουθα, κρίθηκε επιβεβλημένη η λήψη πρωτοβουλιών εκ μέρους της Πολιτείας για τη χάραξη και την υλοποίηση μέτρων δημογραφικής πολιτικής, στο πλαίσιο των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας, δεδομένου ότι πρόσφατες έρευνες συγκλίνουν στη διαπίστωση της συνεχούς πτώσης του δείκτη γονιμότητας, σε επίπεδα κάτω του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Το γεγονός αυτό, σε συνάρτηση με την αύξηση της μέσης ηλικίας τεκνογονίας, καθιστά ολοένα και δυσχερέστερη την απόκτηση άνω των δύο παιδιών και, επομένως, την αναπλήρωση του πληθυσμού. Πρόκειται για τάσεις οι οποίες, αν και έχουν καταγραφεί στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών και

Διανομή μέσω 'ΤΡΙΑΔΑ' με UID: 6407093a0d794546da91a2a7 στις 14/03/23 14:28

Σελίδα 4 από 6

υφίστανται από δεκαετίες, έχουν ενισχυθεί στη χώρα μας λόγω των δυσμενών οικονομικών συνθηκών που καθιστούν δυσχερή την εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης για την απόκτηση και την ανατροφή των παιδιών. Η διαφαινόμενη προοπτική της σταθερής πληθυσμιακής συρρίκνωσης υπό την αντίληψη αυτή ανάγεται σε μείζον εθνικό ζήτημα. Εξάλλου, η αδράνεια ως προς τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας έχει επιπτώσεις και στη βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, η μέριμνα για το οποίο συνιστά ομοίως συνταγματική επιταγή, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 22 του Συντάγματος».

Όσον αφορά, ειδικότερα, το κριτήριο που θεσπίζεται με την περ. ε της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4659/2020 για τους πολίτες τρίτων κρατών οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο ρυθμιστικό καθεστώς των περιπτώσεων α έως δ, *περί υποχρέωσης δωδεκαετούς διαμονής στη χώρα πριν την υποβολή της αίτησης για τη χορήγηση του επιδόματος γέννησης*, σημειώνεται ότι η επιλογή αυτή συνιστά προϊόν συνεκτίμησης των οικονομικών συνεπειών της σκοπούμενης ρύθμισης σε ανελαστικές δημοσιονομικές συνθήκες. Παράλληλα, ωστόσο, σύμφωνα και με την αιτιολογική έκθεση του νόμου, *«η δωδεκαετής διαμονή εκτιμάται ως ικανή να τεκμηριώσει πρόθεση μόνιμης διαμονής, ως απόρροια διαμόρφωσης ισχυρού δεσμού των εν λόγω δικαιούχων με το κράτος και την κοινωνία υποδοχής»*.

Δ. Επίδομα Παιδιού

Σύμφωνα με τα οριζόμενα με την παρ. 11 του άρθρου 214 του ν. 4512/2018 (Α' 5), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 15 του ν. 4659/2020:

« Το επίδομα παιδιού χορηγείται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων εφόσον, με εξαίρεση την περίπτωση η', διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια τα τελευταία πέντε (5) έτη πριν από το έτος υποβολής της αίτησης, όπως αυτό προκύπτει από την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των ιδίων ή των συζύγων τους ή, εφόσον οι ίδιοι δεν ήταν υπόχρεοι φορολογικής δήλωσης, από τη φορολογική δήλωση, στην οποία εμφανίζονται ως εξαρτώμενα μέλη και τα εξαρτώμενα τέκνα τους βρίσκονται στην Ελλάδα:

α) Έλληνες πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,
β) ομογενείς αλλοδαπούς που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και διαθέτουν Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς,
γ) πολίτες κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,
δ) πολίτες των χωρών που ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (και πολίτες της Συνομοσπονδίας της Ελβετίας που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,
ε) υπηκόους τρίτων χωρών ή απάτριδες, στους οποίους έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά την έννοια των περιπτώσεων στ' και η' του άρθρου 2 του ν. 4636/2019 (Α' 169),

στ) ανιθαγενείς, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις του ν. 139/1975(Α'176),

ζ) πολίτες τρίτων χωρών, στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του προεδρικού διατάγματος 114/2010 (Α' 195) σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 19Α του ν. 4251/2014 (Α' 80), όπως ισχύουν,

ε) υπηκόους τρίτων χωρών ή απάτριδες, στους οποίους έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά την έννοια των περιπτώσεων στ' και η' του άρθρου 2 του ν. 4636/2019 (Α' 169) [...]

η) πολίτες άλλων κρατών που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα. Σε αυτή την κατηγορία πολιτών το επίδομα χορηγείται εφόσον διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια τα τελευταία δώδεκα (12) έτη πριν από το έτος υποβολής της αίτησης, όπως αυτό προκύπτει από την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των ιδίων ή των συζύγων τους ή, εφόσον οι ίδιοι δεν ήταν υπόχρεοι φορολογικής δήλωσης, από τη φορολογική δήλωση, στην οποία εμφανίζονται ως εξαρτώμενα μέλη και τα εξαρτώμενα τέκνα τους βρίσκονται στην Ελλάδα.

Το μόνιμο και νόμιμο της διαμονής στη χώρα των ανωτέρω κατηγοριών πολιτών αποδεικνύεται από την υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος καθ' έκαστο φορολογικό έτος. Ως υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νοείται αυτή που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια του έτους, εντός του οποίου τασσόταν η προθεσμία για την υποβολή της και όχι η τυχόν, μετά τη λήξη του έτους, εντός του οποίου έχει ταχθεί η ανωτέρω προθεσμία, υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος παρελθόντος φορολογικού έτους».

Όπως προκύπτει από την ανωτέρω ρύθμιση, το κριτήριο της πενταετούς διαμονής ισχύει για όλους τους δικαιούχους (με την εξαίρεση της περ. η) , ενώ με την τροποποίηση του νόμου 4659/2020 προστέθηκαν οι δικαιούχοι επικουρικής προστασίας σε κοινή κατηγορία δικαιούχων με τους αναγνωρισμένους πρόσφυγες, προκειμένου να θεραπευτεί προηγούμενο νομοθετικό κενό.

Επιπλέον, με τη συγκεκριμένη ρύθμιση διατηρείται η ίση μεταχείριση με τους Έλληνες πολίτες έξι (6) κατηγοριών δικαιούχων (περιπτώσεις β' έως ζ'), προς συμμόρφωση με τους διεθνείς κανόνες δικαίου και τους ενσωματωμένους στο ελληνικό δίκαιο – και ερμηνευόμενους από τη νομολογία του ΔΕΕ - πρωτογενείς και παράγωγους κανόνες δικαίου της ΕΕ.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ –ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ